

Telegraful Român

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMĂNAL

Abonamente:
Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari

Articole și corespondențe
se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
nu șir puțin 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile
se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pogorîrea Duhului Sfânt

Pogorîrea Duhului Sfânt peste apostoli s'a întâmplat la scurt timp după înălțarea Domnului la cer. Trebuia să se înalte Iisus ca Om în intimitatea Sf. Treimi, la dreapta dumnezeirii, așadar la locul de supremă cinste, putere și autoritate, ca prin omenitatea Lui să se reverse peste omenire în deobște Duhul Sfânt care e în lăuntrul ființii divine. Câtă vreme Fiul lui Dumnezeu nu era întrupat, distanța care se afla peste tot între Dumnezeu și creatură, se păstra și între Duhul Sfânt și omenire. Iar după aceea, câtă vreme omenitatea asumată de Fiul lui Dumnezeu n'a fost înălțată în reședința intimă a dumnezeirii, nu era încă mediul sau izvorul desăvârșit al transiterii Duhului, oamenilor cu cari ea se află în comunitate de ființă.

Iisus s'a apropiat prin întrupare în măsura supremă de noi. Dar apropierea aceasta ne putea transmite toată puterea dumnezeiască numai după ce natura Sa umană, prin care ni s'a apropiat, se sălășluia în adâncul dumnezeirii fără să înceteze a fi aproape de noi. Acest eveniment s'a produs prin înălțare.

«Dar vă spun adevărul: Vă este de folos să mă duc. Căci de nu mă duc, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă mă duc trimite-voi la voi pe Mângâietorul» (Io. 16, 7).

Evenimentele acestea de ordin suprafiresc, au o analogie în viața noastră umană, care e făcută după chipul celor cerești.

După ce a plecat dintre noi, prin moarte, cineva de-al nostru, ne devine într'un anumit sens mai aproape. Moartea ni-i apropie și mai mult pe cei ce ne-au fost apropiați în viață, spune filosoful francez Louis Lavelle. Prezența trupeză a cuiva ne face să nu ne dăm seama de importanța spirituală a persoanei sale. Mulți au făcut experiența că apropiindu-se și stând mai mult timp în preajma unui om mare prin talentul sau chiar prin geniul său, s'au obișnuit să-l vadă ca pe orice om comun. Trupul prea apropiat astupă adâncile orizonturi spirituale în cari el trăiește, ispitindu-te să-l judeci după ceea ce prezintă prin trup comun cu toată lumea. E necesară o distanțare cu trupul ca nemai văzând trupul și nemai împiedecându-și-se vederea în el, să contemple ceea ce vine dela el și dela distanță, adică spiritul. Tot Lavelle (De l'Acte) spune că noi nu simțim decât uneori tot adâncul oarecum infinit de taină și de dar care ne e hărăzit în orice persoană ce ne e aproape. Obișnuința ne îngustează vederea și capacitatea de-a ne bucura prin contemplație și participare de tot ce cuprinde ea pentru noi.

De câte ori nu ni se umple inima de duioșie după ce ni s'a depărtat o persoană trupeză, înțelegând abia acum toată dragostea ei față de noi

și regretând toată neînțelegerea noastră față de ea.

Aceasta înseamnă că acea persoană depărtându-ni-se trupeză, ne devine mai aproape, mai deschisă cu duhul ei, pătrunzând de abia acum în lăuntrul nostru.

Fuziunea sufletească se face deplin abia prin distanțarea trupeză. Iubirea are lipsă de o distanțare trupeză din când în când pentru intensificarea ei.

Dar simțirea acestei apropieri sporite a celui plecat, cu marea amplificare de putere spirituală, pe care o produce, nu e numai rodul amintirii sau în general al vre-unui proces pur subiectiv, ci al comuniunii reale dar netrupeză cu cel plecat. Acela e acum cu duhul său aproape, cu tot duhul Său, cum nu putea fi până era aproape cu trupul.

Astfel Duhul Sfânt coborît peste apostoli la zece zile după înălțarea Domnului la cer, e Duhul Lui, Duhul dumnezeesc, în toată actualizarea puterilor Lui, prin El fiind cu mult mai aproape, în mod real mai aproape, ca în timpul vieții Sale pământești, însuși Iisus Hristos.

Puterea Duhului Sfânt, care e nedespărțită de prezența lui Iisus Hristos, a înflăcărat și înflăcărează în toate timpurile curajul slujitorului Domnului de a-l propovădui.

Iată de ce tocmai în preajma înălțării Sale Iisus le spune ucenicilor: «Mergând învățați toate neamurile... căci iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului» (Mat. 28, 19—20).
D. S.

Intregire. Dintr'o scăpare din vederea în raportajul publicat în foaia noastră asupra solemnității dela Academia teologică „Andreiană”, din prilejul ridicării ei la grad universitar, s'a uitat să se amintească printru cei prezenți preot Andreas Scheiner, reprezentantul Prea Ven. Episcop al Bisericii Evanghelice C. A. din România, secretar general și membru al Consistorului Bisericii Evanghelice. Cu această ocazie Domnia Sa a predat Păr. rector D. Stăniloae o călduroasă scrisoare de felicitări pentru Academia teologică din partea Prea Ven. Episcop al Bisericii Evanghelice Wilhelm Stäedel.

Facem această întregire pentru a revela încă o rază din lumina strălucitoare care a născut creștetul Academiei noastre în Dumineca de 23 Mai a. c.

Cel care vorbește vinde, cel care tace cumpără

Cititi, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Adunările Eparhiale Din Mitropolia Ardealului

La Adunările Eparhiale din Mitropolia Ardealului, cari și-au început lucrările din sesiunea acestui an, la 23 Mai 1943, Prea Sfințitul Episcop al Ardealului, Prea Sfințitul Episcop al Bisericii noastre, au rostit memorabile cuvântări de deschidere, însuflețite de cea mai palpantă înțelegere pentru marile probleme ale actualității.

Remarcăm în special interesul pe care toți Prea Sfinții Episcopi l-au acordat problemei sociale, dovedindu-se încă o dată că de deplină participă Biserica noastră la tot ce e durere și frământare a omenirii din orice timp și cu câtă înțelegere sesizează oricând aspirațiile juste ale neamului, angajându-se cu toate forțele ei spirituale în lupta pentru înfăptuirea lor. Dăm câteva pasagi mai sugestive din aceste cuvântări:

Din cuvântarea P. S. Episcop Nicolae Colan, rostită cu prilejul Adunării Eparhiale, din Cluj, ținută în 2 Mai 1943:

P. C. Părinți,
Domnilor deputați,
Iubiții mei fii sufletești,

Suntem încă în zona de duhovnicăască lumină a praznicului sfințelor Paști, de aceea Vă întâmpin cu strămoșeștile noastre binefețe pascale: Hristos a înviat!

Ori de câteori mă văd înconjurat de reprezentanții clerului și poporului credincios, al sfintei noastre Biserici, sufletul mi se umple de o firească bucurie. Fiindcă văd în această adunare simbolul solidarității care ne leagă între oaltă și al alipirii față de sf. Biserica. Maica noastră cea duhovnicăască.

În această frățească solidaritate am viețuit de când suntem; cler și popor una fiind în bucurii și în necazuri deopotrivă.

Și această nefățărîtă alipire de Biserica a fost tărnia noastră dealungul frământății istorii a neamului românesc.

Biserica noastră este a lui Dumnezeu și a poporului. A lui Dumnezeu: că El a întemeiat-o, El a izbăvit-o și El o conduce prin Duhul Său cel Sfânt. Și e a poporului, fiindcă pe el îl sfințește, pe el îl mântuiește. Din împreună lucrarea noastră și a Stăpânului celui ceresc se urzește istoria izbăvirii neamului în cadrele canonicăste rânduite ale Bisericii strămoșești.

În aceste cadre nu-i nimeni fără datorii, nici fără drepturi. Preoții și mireni deopotrivă își au rostuite rolurile lor, cei dintâi fiind cărmuitorii, iar cei din urmă cărmuiți. Dar preoții sunt cărmuitorii nu după rânduielile stăpânirilor lumești, ci după înțelepciunea cea nepieritoare a paradoxalei porunci pe care a rostit-o Mântuitorul când a spus ucenicilor Săi: «Cel ce vrea să fie între voi mai mare, să fie sluga tuturor». De aceea i-se și spune preotului Părinte, adică tată, fiindcă el trebuie să fie omul jertfei în familia sa care este parohia, sau în sfera oricărei slujbe pe care o împlinește. Și iarăși: condușii nu se simt slugile sau robii celui ce-i cărmuiește, ci fiii lui cari ascultă din dragoste, nu din frică și cari se silesc spre toate cele

bune și folositoare lor-și ca și obștii sfințe din care fac parte.

În Biserica lui Hristos legea slujirii din dragoste este suprema lege și pentru preoți și pentru mireni.

În duhul acestei legi am căutat să conducem turma cea cuvântătoare noi cei ce suntem puși în fruntea Bisericii noastre dreptmăritoare din Ardealul de sus.

Viața noastră bisericăască și națională s'a desfășurat și anul trecut sub semnul crâncenului război care a învăluit lumea întreagă acum trei ani mai bine. Dar greutatea zilelor prin care trece lumea — și noi împreună cu ea — a avut și un efect fericit: ne-a lipit mai strâns de Biserica, ne-a adus mai aproape de Hristos, ne-a învățat să prețuim nepieritoarele bunuri sufletești mai mult decât averile pe care rugina le macină, iar furii le sapă și le fură.

Profit de acest prilej solemn ca să înser părintească mea chemare către toți: Să stea cu credință neadormită și cu neîmpuținată jertfelnicie, de veghe lângă sufletul poporului — ca împlinindu-ne cu sfințenie datoria de păstori, să ne putem învrednici de bucuria păcii lui Hristos pe care o așteptăm cu atâta sete, cler și popor deopotrivă.

Bunul Dumnezeu să ne ajute să ajungem și această luminată zi a păcii. ca — mulțumitori să putem preamări totdeauna și pretutindenți, numele Lui: al Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, pe care rugându-L să-și trimită binecuvântările Sale asupra lucrărilor noastre — și salutând cu părintească dragoste pe toți cei de față, sesiunea din 1943 a legiuitei noastre Adunări eparhiale o declar deschisă.

Din cuv. P. S. Episcop Andrei al Aradului.

A doua latură a contribuției pe care Biserica înțelege s'o dea în acest război, este cea socială. Pe cei rămași acasă, precum și pe văduve și orfani, Biserica i-a luat dela început sub ocrotirea sa. În duhul tradiției noastre, adânc creștinești, săracii și năpăstulii sunt „ai satului”, înainte de a fi ai Statului. Fără date statistice, ci călăuziți numai de simțul milei creștine, care nu vrea să știe stânga ce face dreapta, Biserica își continuă opera de caritate, alături de acțiunea Statului. Bogată este și dărnicia anonimilor dela sate pentru soldații răniți din spitale. Amin-tim acest fapt divers ca o dovadă că în sufletul poporului, crescut la sânul Bisericii noastre, se află înăscut acel simț generos de înțelegere pentru suferința aproapelui, care garantează rezolvarea problemei sociale în sensul dreptății creștine. Pentru poporul nostru dreptcredincios, Evanghelia nu este numai literă, ci duh de milă prefăcut în sânge. Dreptce Biserica va ști milita, ca mâine, când se vor pune noile probleme sociale, ele să primească rezolvarea cea mai potrivită cu acel spirit creștinesc, care la vremuri de răscruce, ca cele de azi, își dă jertfa neprecupețită pentru binele comun. Biserica, în ființa ei, nu este o instituție pentru opere de natură pur socială, ci una de mântuire a su-

fielilor. Iisus Hristos n'a venit în lume ca să răstoarne legile omenesti și să așeze alte orânduri sociale. Fiul lui Dumnezeu a venit nu ca să schimbe legile, ci sufletul omenesc. Creștinarea omului este ceva mai mult decât civilizarea lui. Biserica are menirea de a cultiva în suflete: bunătatea, dreptatea, mila și iubirea deaproapeului, — virtuți care singure pot rodi apoi în viața socială: bunăvoința, pacea și înțelegerea. Spiritul dreptății sociale nimeni nu-l poate pregăti deci mai bine decât Biserica. Cea mai fericită rezolvare a problemelor sociale, este aceea care nu se așează în programe, ci se realizează în duh. Biserica își va da înfruntarea sa ca înfruntarea apostolatului social de mâine, pentru că ea înțelege, cea dintâi, îndatorirea de a frământa aluatul sufletesc al neamului în această direcție. Victoria țării, ca să fie deplină, va trebui să fie întregă. Socotim a nu greși când afirmăm că biruința cea dintâi, a sufletelor, am și câștigat-o atunci când, înțelegând la timp degetul lui Dumnezeu, din durerea sfâșierii am știut fărăi arma puternică a răbdării prin care biruim vremea și pregătim refacerea unității integrale a neamului. Victoria armelor, care este încă în mâna lui Dumnezeu, va aduce și înfrângerea dreptății sociale în duhul Evangheliei. Țara de mâine va trebui să se încununze cu această întregă biruință.

Din cuv. P. S. Episcop Vasile al Timișorli:

„Marile înclăștări dintre popoare au avut totdeauna drept urmare mari schimbări în toate compartimentele vieții omenesti. Lumea de după război va avea desigur o altă înfrățire decât cea dinaintea lui. O pretind această și jertele neasemuit de numeroase și grele aduse de floarea tineretului nostru pe câmpurile de luptă. Aceste jertfe trebuie să fie prețuite și răsplătite prin reforme, cari să aducă în viața noastră de obște mai multă dreptate, mai multă omenie și o cât mai strânsă colaborare și înfrățire a tuturor strărilor sociale, pentru o cât mai puternică încheiere a tuturor forțelor Neamului în vederea obținerii izbânzii finale a dreptății românești...

La grații și neajunsuri sunt supuși azi toți fiii Neamului deopotrivă. Este o urmare logică și echitabilă ca și de binefacerile vremurilor de pace, ce vor urma cu certitudine, să se împărțesească toți pe o măsură. Numai lăsându-ne cu toți călăuziți de același sentiment de răspundere ce-l are fiecare din noi față de aproapele său și față de nația din care facem cu toți parte vom fi în stare să realizăm — prin contribuția tuturor — după puteri — așezăminte de asistență și ocrotire a celor, cari în urma războiului au ajuns în starea de a nu se mai putea îngriji ei înșiși de cele de trebuință pentru ei și familiile lor.

Biserica noastră și slujitorii ei au fost totdeauna alături de cei mulți obliđuți și năpăstuiți. Ca o mare ocrotitoare a Neamului nostru ea va și azi să năpăstească pe fiii ei — umili, dar mulți — pen-

tru marile schimbări ce ne stau în prag, fără să scape din vedere marile interese ale Țării ca și ale poporului ei dreptcredincios.

Pe această cale ea se va dovedi în același timp și cea mai devotată și duioasă ocrotitoare a aspirațiilor dreptului nostru Neam, pentru a viitor de dreptate și deplină libertate națională.

Grupați în jurul sfintei noastre Biserici și a chiriarhilor ei, toată obștea creștină ortodoxă și românească: preoțime, intelectuali și popor va ști să arate — lumii întregi — prin credința sa creștină și destinele Neamului nostru — că un neam născut creștin, care în trecutul său a înfruntat atâtea urgii pentru a-și putea păstra credința în Dumnezeu și în viitorul său de libertate și înălțare spirituală, nu poate consimți să i-se pună la îndoială dreptul la existență liberă și independentă oricât de mic s'ar părea că este numărul fiilor lui în combinarea cu alte națiuni mai mari.

Nu oamenii au căderea să decidă asupra dreptului de libertate și independență al națiunilor, ci singur Dumnezeu, izvorul acestor daruri cerești. Neamul nostru a fost în trecut totdeauna ocrotit și binecuvântat de Dumnezeu. El va dovedi — cu ajutorul Celui de sus, că are și pentru viitor o înaltă chemare de îndeplinit. Și nimeni nu poate avea dreptul, pentru mărunte interese și combinații internaționale, de a-l abate dela împlinirea cu strălucire a acestor chemări.

Din cuv. P. S. Episcop Veniamin al Caransebeșului:

„Din această urlă înclăștare de arme și forțe trebuie să răsară o lume mai bună, o nouă ordine în lume, cu radicale reforme sociale, o dreptate socială, bazată pe principiile Evangheliei Domnului, căci numai acestea pot forma temeliile sigure vieții celei noi, după care se dorește toată lumea. Numai așa se va asigura o îndelungată eră de pace, liniște și prosperitate pentru popoarele lumii. Actuala ordine în lume, cu toate încercările diferitelor sisteme de organizare a vieții sau de vedetă subredă, și de aceea o nouă ordine trebuie să asigure de deplină libertate a tuturor popoarelor, mari sau mici, căci toate au în fața lui Dumnezeu același drept la existență și la dezvoltarea lor, pentru a-și îndeplini misiunea istorică încredințată de Dumnezeu în locul unde au fost așezate să trăiască. Acest drept la libertate spirituală, culturală și economică, nu poate fi contestat Neamului nostru, și pentru realizarea lui ne-am angajat să luptăm cu toate puterile.

Nu mai dacă principiile Evangheliei și în special ale dragostei creștine vor pătrunde în toate compartimentele vieții publice, și vor fi luate ca norme de viață în Stat, familie și în viața civică și particulară, se va putea statornici acea dreptate socială, după care însetează omenirea și care va asigura apoi un progres de cultură și civilizație de lungă durată.

La realizarea ei în lume este chemată să-și dea contribuția Biserica creștină, prin darurile ei spirituale, iar în sânul Neamului nostru Biserica noastră strămoșească ortodoxă.

O victimă a grandomaniei

Mari sunt tainele sufletului! Cine poate explica și descrie perfect mulțumitor mecanismul acelor prefaceri adânci în urma cărora un om, comparându-se continuu cu cine știe ce personaj important al istoriei, sfârșește prin a se socoti încorporarea exactă a lui, uitând cu totul de eul propriu? Spre deosebire de alte teorii, noi cari nu ne pretindem «creatori» făcând concurență singurului Creator adevărat, ne însușim explicația Bibliei și a Bisericii creștine, cari consideră drept impuls al acestui mecanism de cele mai adeseori patima trufiei, sau grandomania. Căzut în puterea acestei patimi, omul nu mai poate fi stăpân pe sine însuși, nu mai e în stare să țină în mâinile sale frâul ființei proprii, ci alt duh pune stăpânire pe el, făcând cu el ceea ce voiește.

Un asemenea caz s'a declarat, cu manifestări de violență excepționale, recent, într-una din publicațiile românești, care poartă chiar pe fruntea ei, ca nume, «semnul» răsvrătirii împotriva lui Dumnezeu.

Cineva, care are starea civilă proprie, cunoscută de multă lume, a apărut deodată, în strigând număr al amintitei reviste, strigând insistent și repetat că el e Eminescu în carne și oase.

Nu ne vom ocupa prea mult cu antecedentele acestui ciudat caz.

»Eroul» tristei întâmplări, apăruse în arena scrisului românesc acum vre-o 25 de ani. La început a fost îmbrățișat cu o generoasă bunăvoință de publicitate, amănesc dintr-o țară recent întregită, atât pentru că noul poet aducea o poezie ne mai întâlnită, ciudată, învăluită într-un mister străin, precum și o proză filozofică în care vorbea din ce în ce mai insistent de specificul etnicului și al credinței noastre, cât și pentru că acest public era doritor să vadă apărând în sfârșit un reprezentant al spiritualității noastre, de proporții europene.

Onorurile i-au venit acestui favorizat al sorții unul după altul: a ajuns repede membru al Academiei române, ministru, profesor universitar; exact ca Eminescu! Purtat astfel pe brațe de toată lumea, dela un moment dat poetul și gânditorul a început să-și piardă cumpătul sufletului.

Probabil că în adâncul său «abisal» purta demult această aplecare, dar a știut să «disimuleze» perfect «misterul» câtăva vreme.

Dela un timp însă omul a pornit să lapede public travestiri cari i-au fost necesare doar până să ajungă unde a ajuns. Ne mai fiindu-i necesară starea «criptică», a trecut la cea «fanică», pentru a grai în limba elinească cea

invățată a «filosofului», și nu în cea proastă rumânească. Ne mai voind să admită că a fost ceva înainte de sine, a pornit să defaime istoria noastră, cultura de până azi, să zambească disprețuitor la amintirea satului românesc. A atacat apoi dogmele Bisericii și însfârșit, pentru că-i făcea concurență în inimi, a ridicat mâna să lovească în Iisus Hristos.

Paralel cu acest progres în neagație, se sbătea în el să ia ființă un eu care, după înlăturarea lui Dumnezeu, să capteze spre sine un cult totalitar.

Făcând apologia duhului luciferic și ridicând un monstru cu toate atributele acestuia pe tronul divin, multă vreme eul pe cale de-a se forma în «filosoful» nostru a oscilat cu preterințele sale între acest «mare anonim» și o figură oarecare din lumea tulbură a Indiei, cu osebire Ghandi.

Se gândea cu jind ce bine ar fi fost să se nască în Indii unde ar fi putut fi adorat nu de cele biete 20 milioane de români, ci de 400, mai ales că hindușii foarte ușor declară pe cineva încorporare a vre-unui zeu, odată ce la ei chiar și o vrăjă sau un crocodil mai cu arătare sunt făcuți obiect al cultului.

Cu numele simplu de «mare anonim» iar nu putea rămâne, căci îl va fi făcut cineva dela o vreme să înțeleagă că un «anonim» oricât ar fi socotit de «mare» tot anonim rămâne, așa cum un zero ori cât ar fi de mare tot zero rămâne.

Pricepând acest lucru și dându-și seama că la avatara hindușii trebuie să renunțe din pricina fatalității geografice, omul nostru și-a aruncat până la urmă ochii, scârbit și resemnat, spre amărâta de istorie românească că vada de nu cumva găsește totuși ceva demn de el. Singur Eminescu i-a apărut în oarecare măsură vrednic de el. «Sunt Eminescu», s'a hotărât în sfârșit.

Precipitarea procesului a fost ușurată de faptul că între timp mai mulți preoți au simțit datorită să ridice glasul și să apere numele lui Iisus Hristos, asupra cărui «filosoful» nostru se năpustise în ultima oară. «Iată și Grama», și-a spus omul nostru. Și hotărârea de-a lua numele lui Eminescu în deșert, s'a definitivat.

Se înțelege că «Eminescu» sălășluit prin închipuire în personajul de care ne ocupăm nu are nimic a face cu Eminescu cel istoric. Abstrăgând de prăpăstioasa distanță între geniul poetic al celui și dubioasele calități de filosof ale acestuia (grăitor pentru maniera «rectilinie» a eroului acestui caz este faptul că deși a fost vorba exclusiv despre enormitățile lui filosofice, își caută adăpost pentru

FOIȘOARA

Duhovnicul și păcătoșii

(Urmare)

(2)

În îndeplinirea acestei taine se cere duhovnicului însuși «mai depline, mai coecentrate». Aici trebuie să facă dovada lor în timp relativ scurt și hotărâtor. I se cere să albă relativ, și moralitate ca nu el să fie atras în atmosfera păcatelor mărturisite, ci el să atragă pe penitent în atmosfera moralității.

I se cere să fie înțelept, răbdător, prudent, cunoscător al Sf. Scripturi, al canoanelor Bisericii, al stărilor de perfecțiune spirituală și, în chip deosebit, cunoscător al sufletului omenesc, adică un bun psiholog și un înțelegător judecător. I se cere să fie un bun medic sufletesc.

Atitudinea și acțiunea duhovnicului în fața păcătoșilor și pentru mântuirea lor poate lua, în general vorbind, trei înfrățiri: înfrățirea de învățător, de medic, și de judecător sufletesc, a cărui lucrare merge simultan.

Păcatul sub forma lui primă este o rătăcire a minții. În fața păcătoșilor duhovnicul trebuie să arate adevărul și lumina lui Hristos. Nu numai în scaunul mărturisirii, ci cu mult înainte de aceasta preotul va arăta legea lui Dumnezeu în fața oamenilor, adică păcatul este «călcarea legii» care aduce după sine moartea. Un duhovnic care nu-și învață credincioșii despre dușmanii sufletului, e ca un comandant de oștire care nu vorbește nimic despre poziția și țaria ori slăbiciunea dușmanului.

Rolul de învățător în fața păcătoșilor îl poate face duhovnicul în două chipuri: în mod obștesc și în mod individual. Fiecărei mărturisiri se cade să îi premerge o serie de predică pregătitoare. Ce vor trata aceste predică? Iată numai câteva

teme: 1. Despre păcat și pedeapsă, 2. Despre păcat și milostivirea lui Dumnezeu, 3. Taina mărturisirii în general, 4. Cerințele adevăratei mărturisiri (mărturisirea păcatelor, căința și îndreptarea). Într-o parohie cu intelectuali, sau la mărturisirea elevilor, se va ținea o predică despre necesitatea psihologică a mărturisirii. 5. Bine este să se lămurească într-o predică rolul preotului în taina mărturisirii, despre care vorbesc așa de minunat Sfinții Părinți. Pornind dela citatul biblic:

„Iată te-ai făcut sânos, de acum să nu mai greșești”, se poate vorbi de terapeutica îndreptării prin canon.

Dar rolul de învățător față de păcătoși trebuie să-l ia duhovnicul chiar în scaunul mărturisirii cu fiecare aparte și cu metode deosebite după starea lui sufletescă.

Se cere preotului posibilități și puteri mari de convingere, de mângăiere, și de îndreptare a penitentului. Înseși întrebările la mărturisire, cu lămuririle lor, îi cer o pricepere de iscusit învățător al

sufletului. Câte nu ar fi de spus despre întrebările la mărturisire, dar în limitele strâmte ale unei conferințe nu le putem prinde toate.

Ca învățător personal duhovnicul va arăta fiecăruia dispozițiunea necesară cerută în taina mărturisirii, va crea o atmosferă de încredere și convingere în puterea iertătoare a harului, va ști să risipească îndoilele și să răspundă cu înțelepciune la întrebările ce i le pune penitentul. În afară de canoanele care le dă în calitate de medic sufletesc, duhovnicul nu va lăsa lipsit pe penitent nici de sfaturi atât de necesare, și mai cu efect acum, în taina mărturisirii, ca ori când și ori unde.

„Materialul de învățătură în scaunul mărturisirii poate fi scos chiar din experiență, din istorie sau din literatură. De preferință el va fi luat din Sf. Scriptură”, unde se află învățături veșnice.

(Va urma)

Preot. Vasile Coman

ele sub producția poetică pentru a se putea identifica cu Eminescu), amintim că Eminescu s'a socotit un smerit admirator al istoriei noastre și un respectuos fiu al Bisericii. Numele de Eminescu e aci numai un titlu pentru atributele meschine ale «marelui anonim» la care «creatorul» lui n'a putut renunța. Eminescu cel adevărat n'a socotit nici o clipă că geniul îi dă dreptul să-și bată joc de ce e mai scump neamului său, pentru că geniul adevărat nu stă la antipodul etice.

Ce face «filosoful» nostru după această «transmutație» de euri și după ce preoții, cari au spus cuvânt întru apărarea lui Hristos, i se «revelază» ca un Grama redivivus? Ochește pe unul în special, care adunase într-o cârtică temeiurile pentru dumnezeirea lui Iisus Hristos. Dar nefiind în stare să răspundă la acele temeiuri, fierbe aproape un an, vociferând pela cursuri și pe stradă, la urechea oricui se milostivea să-l asculte, injurii deplasate la adresa lui. Insfârșit ne mai putându-le reține, trebuie să le dea în vileag și pe calea tiparului.

E vorba de textul în care se proclamă drept Eminescu. Cu o furie și cu un dispreț, cari numai din veninul vântat al «marelui anonim» creat de el după chipul său, pot porni, «creatorul» nostru gândește că îl dă gata pe preopinentalul său, repetând în fiecare frază, cu intonație de ridicularizare, teribilul «spirit»: «popa Grama», amintind și amănuntul că e «salariat al unui pretins adevăr cu A mare» Corul de ate, de șabăgoimi și de bolșevizanți, cari îi țin isonul, vor socoti «spiritul» extrem de «delicios» și-i vor da o mare satisfacție cu râsul lor aprobator. Numai cât cuvântul «popa» fiind termenul disprețuitor pentru o tagmă, nu pentru o persoană, «spiritul» acesta «rafinat» îl vizează și pe tatăl celui ce-l întrebuințează, ca și atributul de «salariat al unui pretins adevăr cu A mare».

Și țiganul când s'a văzut împărat, desigur tot în închipuire, întâi pe tată-său l-a spânzurat. Feciorului trăit viața întreagă fără griji, în consulatele din capitalele europene, cu salarii princiare, îi apare «trivială» și «caraghi-oasă» smerenia tatălui, servitor devotat al unei mari credințe, luptând cu greutățile materiale ale tuturor preoților unui popor obidit.

Disprețul ce-l aruncă nobilului adevăr căruia îi slujesc acești preoți și prin care trăiește neamul nostru, ca și ironia cu care amintește de numele pe care însuși Mitropolitul Șaguna l-a dat unei foi cu o mare importanță în istoria Românilor de dincoace de Munți, nu ne miră, căci derivă din duhul luciferic al acelei concretizări a negației morale, numită «mare anonim», care-l însuflețește și care îl face să nege tot, să nu se oprească în fața nici unui lucru sfânt.

Câtă vreme Eminescu cel adevărat numea gazeta întemeiată de Mitropolitul Șaguna, foaia «cea mai modernă de peste Carpați», cinicul care profanează azi numele lui, nu simte nici o piedecă morală să ridiculizeze instituțiile salvatoare ale Marelui Ierarh.

Noi alungăm stafia disolvantă a marelui anonim, care se prezintă sub numele de Eminescu, cu Eminescu cel adevărat.

Incapabil să răspundă cărții, care i-a desvăluit punct cu punct enormitățile „sistemului”, teribilul nostru anonim se ocupă de fața, de nasul, de rinichii autorului, ba se apleacă cu pasiune iscoditoare chiar asupra a ceea ce mișcă în regiunea inferioară a diafragmei lui la o anumită oră din zi, ca la orice om, vădind, după exemplul marelui său maestru Ijic Freud, o extraordinară preferință în a căuta prin asemenea dedesubturi „abisale” cheia visurilor ce le are un om.

Fără să indice măcar un exemplu, marele anonim declară în bloc logica din broșura care nu-i dă pace, o gândire de „alternative grosolane”, făcându-se a uita că tot sistemul său e dominat de cea mai gogomană dintre alternative: rațiune sau revelație și aruncând pe un Descartes, Pascal Kirkegaard, sau pe filosofi ruși, cari nu văd o asemenea alternativă, în categoria capetelor minore.

Ne înduioșează, dar ne trezește și compătămirea, când îl auzim declarându-și cu dragoste paternă drept copii frumoși năzbâțiile filosofice: monstruosul mare anonim (epitetul e al dlui prof. Nichifor Crainic), întunecatele iasme abisale (N. Iorga), băta transcendentă sau bucățelele «divine».

Prins cu mâna în atâția saci străini (vezi I. U. Soricu, Dan Bota, Gr. T. Marcu, un număr recent din revista »Ramuri» etc.) s'a gândit că poate și alții fac ca el și a îndrăznit să acuze pe preopinentalii săi că i-au șterpelit pasaje.

Peste tot nefiind în stare să înțeleagă ce înseamnă pentru un preot datorita de conștiință de-a apăra pe Domnul Iisus Hristos, când soldații noștri își dau viața pentru El (pentru cinismul decadent al «filosofului» nostru: «un pretins adevăr cu A mare»), atribuie același mobil intervenției lui publicistice, care-l poartă pe sine însuși: ambiția bolnavă sau invidia. Dacă ar fi cinstit în fața conștiinței sale, ar trebui să și aducă aminte că același preot, care-l desaproabă acum, l-a laudat continuu până la 1940, când s'a produs prima declarație categorică de război împotriva creștinismului. Nu respectivul preot l-a creat pe acel „mare anonim” vântat de ambiție și tremurător de teamă să nu fie cineva ca el, ci acest teoretician și apologet al grandomaniei. Deci nu respectivul preot e după chipul gelos al „marelui anonim”, ci «creatorul» său. În orice

caz dacă ambiția și invidia bolnavă sunt temeiul și idealul lumii, «filosoful» nostru, dacă ar fi consecvent, n'ar trebui să considere nici în lume demne de blamat asemenea «virtuți».

Cu trufia care-i este singurul Dumnezeu, dar și cu o temeritate blasfemică, teoreticianul fricii de concurență, cere să nu se atingă nimeni de ceea ce spune el, căci abia în creșterea lui de «creator predestinat» «sălășluiește duhul sfânt» (cu minuscule), în care nu crede.

Îi spunem de încheiere că sunt multe duhuri și Scriptura ne îndeamnă să ispitim totdeauna duhurile. Nu Duhul Sfânt al lui Hristos și al Tatălui ceresc locuiește în acest ins chinat de megalomanie, ci duhul pătimăș al celui monstru moral, al cărui amestec de prezumție luciferică și neputință ridicolă îl redă atât de adecvat numele de «mare anonim».

Ca creștin și preot urmăresc cu toată durerea și compasiunea rostogolirea spirituală a unui om, care nu e lipsit de talent și ar fi putut să fie un nume luminos în istoria spiritualității românești.

Simt adesea pornind ca un oftat din sufletul meu cuvintele: «Păcat de el!»

Dar speranța nu ne-am pierdut-o. Dumnezeu e mare și poate face minuni cu orice om până mai trăiește.

Îl asigurăm că modusul său preopinent ar fi fericit, într'un asemenea caz, să ardă tot ce a scris în această chestiune, dovedind că nu râvnește nici o glorie deșartă, ci numai îndreptarea celui rătăcit, poate temporar. Deși știm că e un lucru greu de înțeles de «filosoful» care a creat pe micul său anonim, îi facem cunoscut: un preot e în stare să se mistue cu bucurie în umbra uitării și a insignifianței totale, numai Dumnezeu să fie preamărit.

D. S.

Vinul aprinderii lui Dumnezeu

— Sorbi și tu din el? —

Studentilor mei

Pentru creștinul deobște, ocolirea răului și plinirea constantă a binelui este datorie curată, cea mai severă datorie din câte îi împovărează conștiința. Pentru preotul în funcțiune sau în devenire — așa dar și pentru Voi, iubliți studenți teologi — aceeași robustă manieră de comportare față de determinantele de căpetenie ale vieții duhovnicești, poate fi ceva mai mult decât atât: o plăcere ca și care alta mai întremătoare nu-l pe lume, o plăcere care nizuește să se transforme în deprindere.

Toată strădania noastră, a profesorilor și duhovnicilor Voștri, și toată tinerescă Voastră vrere de-a crește neconștient în duh și adevăr, țințesc cu bună știință, cu neostoită râvnă și cu nestăvilit elan, la altoirea în Voi a chipului Celui ce s'a dat pe Sine privesc ingerie și prilej de ocară oamenilor, pentru ca să pogoare Cerul pe pământ și nouă să ne descuie zăvoarele cari împiedecau accesul sufletului omeneș la bucuriile fără de seamă și fără de sfârșit, gătite fiilor lui Dumnezeu în împărăția fără de sfârșit de pe celălalt tărâm.

Mai fierbinte decât celelalte categorii de mădulare ale Bisericii lui Hristos, „noi așteptăm, potrivit făgăduințelor Domnului, cer nou și pământ nou, în care dreptatea locuiește” (II Petru 3, 13), iar virtutea nu va mai fi urgisită de nimenea. Experiențele de fiecare zi, ca și mărturia cugetului nostru, rostită în ceasurile lui de nelținăciune, adevăresc doar cuvântul Scripturii care ne încredințează că lumea aceasta se trece și poftele ei se potolesc progresiv, ca să se stingă pentru totdeauna, destră-mându-se odată și odată cu carnea trupului și vinul sângelui, cari împărăția lui Dumnezeu s'o moștenească nu pot. Peste rămășițele pieritoare ale acestui vremelnic

sălaş de viață fără de moarte, peste ruinele trupului nostru încărcat de neputințe și devastat de patimi înșoșitoare, se va arcul luminos și dens de prospețimea colorilor virtuții curcubeului măririlor gătite celor ce-l iubesc pe Domnul și-l urmează fără șovăire. Numai celor ce plinesc voia Lui li se oferă garanția unei line mutări din moarte la viață, numai despre ei spune Scriptura că vor rămâne în veac (cf. I Ioan 2, 17), numai pe ei îi fericește Mielul mișeleștilor răstigniri actuale, dreptul judecător al vremurilor viitoare. Din veacul sângerei Sale pe cruce și până'n ceasul când stihile lumii vor arde'n vâlvățiile parusiei, glasul Lui fulgeră din înalțuri fără să-și dea odihnă, inimile impietrite ale unei omeniri care-i sfăște periodic trupul cu pl-roanele fărădelegilor ei, iar obrazul i-l pâl-muește cu trestii nepăsării: „Fericiți cei morți, întru Domnul! Odihnească-se de ostenețile lor, căci faptele lor vin cu ei!” (Apoc. 14, 13).

E unica avuție care te înșoțește pe drumul întoarcerii în înviere. Toată strădanția care nu ajută la înmulțirea și îmbunătățirea ei, este deșertăciune și vânare de vânt, pentru creștinul de obște și mai vărtos pentru cei ce l-au fost rânduiți de Dumnezeu povătuitori pe cărările strănte și înspinate cari sue sufletul la cer.

Pioneri ai acestei evadări din cătușele greoaie și grosolane ale vremelnice, preoții de facto sau in spe sunt imitatori prin definiție ai desăvârșirilor lui Dumnezeu. Fără să adopte relele ei deprinderi, fără să cunoască degradanta indeletnicire a pactizărilor cu duhul veacului acestuia, fără să se târguiască nici când cu Satana asupra — hal să zicem! — zonelor de influință în lume, Dumnezeu a râvnit sta-tornit să ridice lumea la înălțimea brațelor

Sale destul de larg deschise ca să-i încapă pe toți fiii ei pierduți, mântuind-o în Hristos. Fiul lui Dumnezeu a pogorit pe pământ, e adevărat, în smerit trup omeneș. Dar tocmai pentru că ne-a dovedit cu atâtea belșug de argumente că se poate viețui în trup și fără a fi rob păcatului, Hristos ne-a încredințat că decăderea morală care ne cășunează atâtea insuportabile înfrustrare și atâtea neajunsuri de ordin trupesc și sufleteș, nu este ceva firesc omului, nu reprezintă — ca să zicem așa — un stagiu obligator pentru fiii oamenilor. Te poți menține în afara ei, o poți evita, poți spăla stralul prianei personale până ce nu se împletrește, poți fi — sau, dacă încă nu ești, poți deveni — un fragment de vecinicie călătoare pe pământ, iar sufletul tău, întreagă ființa ta, geană deschisă spre cer, poartă incuiată pentru toate ispitele amăgitorului care ca un leu răcnind, umbilă, căutând pe cine să înghită.

Iar dacă ești student teolog — cu atât mai vărtos, Tu nu-l poți tăgădui pe Domnul, tocmai pentru că știi mai lămurit decât creștinii deobște că pe unii ca aceștia și Hristos li va tăgădui, când va veni să judece vili și morții (cf. II Tim. 2, 12).

Hristos te caută și pe tine, ca pe oricare altul. Mai mult decât alții, te lași și tu aflat de El. Mai des decât unii ca aceștia, tu i te destăinuiești sub epitrafiliul spovedaniei. Mai împăcat decât oricine, tu te împreunezi cu El în sfânta Cuminecătură, mâncând precurat Trupul Său și sorbind scump Sângele Său. Tu știi că vinul aprinderii lui Dumnezeu se adună de zor în vasele mâinii Sale și la împlinirea sorocelor parusiei, cei ce au nesocotit prezența Lui pe sfântul prestol vor sorbi din ele foc mistuitor, pară nimicitoare (cf. Apoc. 14, 10). Și tocmai de aceea, tu, cel rânduit să devii inger în trup, detești comoditatea atitudinilor echivoce, îți repugnă mediocritatea „căldicilor” pe cari cerul li refuză și infernul îi disprețuește. Fierbinte sau rece. Una din două! Dar li fierbinte!

Te-ai mărturisit următor al lui Hristos prin însuși faptul orânduirii tale benevole între studenții acestei înalte instituții de învățătură și educație ortodoxă. Te-ai constituit servitor devotat al Lui. Te-ai îndatorat să petreci întru El. Și n'ai uitat cuvântul Apostolului care și-a odihnit fruntea luminată la sânul Mântuitorului: „Cine zice că petrece întru El, dator este precum Hristos a umblat, și el așa să umble” (cf. I Ioan 2, 6). Fii-i, dar, credincios până, la moarte și îți va hărăzi cununa vieții” (cf. Apoc. 2, 10).

Da, știu că poftele cele amăgitoare trag de sufletul tău hristoșor; știu că libertatea rău înțeleasă, în apele tulburi ale căreia se complac atâția inși de primăvara vârstei tale, o socotești un drept firesc al tinereții, un privilegiu rar și de preț, când ea nu-i altceva decât unealtă de îmbătrânire fără de vreme, de sălbatică desvălguire a trupului, de desgustătoare sbăncire a sufletului. Știu toate acestea, iubite frate de trudă și de gând. Dar mai știu și aceea că nimeni n'a stors, nici când, parfum de crini din fiori de mușcag.

Nu vă lăsați amăgiti: „Tovărășile rele strică deprinderile bune” (I Cor. 15, 33), de când e lumea, și cât va dăinui suflare omenească sub soare.

În albumul de amintiri al unui prieten rău, un tânăr ca și Voi, a caligrafiat cândva aceste elocvente versuri:

Mă urmărești ca pasărea de pradă;
Mă iscodești cu ochii cruzi și răi,
Uitând că dacă-s urme pe zăpadă
Noroiul e lăsat de pașii tăi!

Era epitaful așternut pe mormântul unei frății care nu mai putea continua. Lespedea o așezase celălalt, din clipa în care cărările lor s'au despărțit ca să nu se mai întâlnească niciodată pe-acest pământ — și, poate, nici în cer.

Tu, iubite student teolog, n'ai dreptul să te lași degradat de nici un gând oblic, de nici o șoaptă sălcie, dela starea îngerească de a cărei arvună te-ai și învrednicit a te împărtăși. Poziția ta în învățământ, menirea ta viitoare, tinerețea ta, toate-toate îți interzic să abuzezi de darul carele sălășluiește întru tine. Tu ești chemat să îndreptezi conduita altora, nu alții

